

Šį puslapį išvertė mašininio vertimo programa [Nuoroda]. Mašiniuose vertimuose gali būti klaidų, tekstas gali būti nevisiškai aiškus ir tikslus. Ombudsmanas neprisiima atsakomybės už jokių neatitikimų. Patikimiausių ir teisiškai tikslių informaciją rasite originale anglų kalba, kurio nuoroda pateikta pirmiau. Daugiau informacijos rasite mūsų [kalbų ir vertimo politikoje](#) [Nuoroda].

Rekomendacija dėl Europos Komisijos atsisakymo leisti visuomenei susipažinti su dokumentais, susijusiais su atitiktimi biodegalų tvarumo kriterijams pagal Atsinaujinančiųjų išteklių energijos direktyvą (byla 1527/2020/DL)

Rekomendacija

Byla 1527/2020/DL - Atidaryta 24/09/2020 - Rekomendacijos 08/11/2021 - Sprendimas 14/03/2022 - Atitinkama institucija Europos Komisija (Nustatytas netinkamas administravimas) |

Skundo pateikėjas, dirbantis biodegalų sektoriuje, pareiškė, kad nori gauti šią informaciją, kad galėtų stebėti galimą plačiai paplitusį sukčiavimą naudoto kepimo aliejaus sektoriuje, galintį turėti neigiamų padarinių atogrąžų miškams, biologinei įvairovei, klimatui ir ES vidaus sektoriui, susijusiam su naudotos alyvos surinkimu ir perdirbimu.

Skundo pateikėjas paprašė leisti visuomenei susipažinti su 2016–2019 m. visų naudoto kepimo aliejaus kilmės šalių sąrašu, taip pat su kiekvienais metais surinktų naudoto kepimo aliejaus žaliavų kiekiu pagal kiekvieną šalį, taikant savanoriško biodegalų tvarumo sertifikavimo schemas praneštu Europos Komisijai pagal Atsinaujinančiųjų išteklių energijos direktyvą.

Komisija nurodė, kad neturi jokio skundo pateikėjo prašymą atitinkančio dokumento.

Ombudsmanė nustatė, kad Komisija turi išsamios informacijos apie kilmės šalis ir surinktą naudoto kepimo aliejaus kiekį. Ši informacija buvo pateikta ne viename, bet keliuose dokumentuose. Kadangi skundo pateikėjas buvo suinteresuotas gauti prašomą informaciją, net jei ji nebuvo viename dokumente, ombudsmanė pasiūlė, kad Komisija apžvelgtų turimus dokumentus, kuriuose yra ši informacija, ir juos atskleistų.

Komisija nepritarė šiam sprendimo pasiūlymui.

Ombudsmanė yra ir susirūpinusi dėl Komisijos atsakymo, ir nusivylusi juo. Komisija, užuot

pasinaudojusi galimybe užtikrinti skundo pateikėjo pagrindinę teisę susipažinti su dokumentais, pakartojo, kad ji neturi jokių prašymą atitinkančių dokumentų ir atsisakė apžvelgti prašomus dokumentus. Ombudsmenė gali manyti tik tai, kad Komisijos atsakymas rodo sąmoningą ir nepaaiškinamą atsisakymą išspręsti šią bylą. Tai kelia ypač didelį susirūpinimą, atsižvelgiant į pastaruosius kelerius metus kylantį susirūpinimą dėl į ES importuojamo naudoto kepimo aliejaus poveikio aplinkai.

Todėl ombudsmenė padarė išvadą, kad Komisijos atsisakymas apžvelgti dokumentus yra netinkamas administravimas. Ji pateikė atitinkamą rekomendaciją.

Parengta pagal Europos ombudsmeno statuto [1] 4 straipsnio 1 dalį

Skundo aplinkybės

1. 2009 m. Atsinaujinančiųjų išteklių energijos direktyvoje [2] valstybėms narėms nustatyti atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybos tikslai. Siekiant šių tikslų, Atsinaujinančiųjų išteklių energijos direktyvoje pirmenybė teikiama tam tikrų rūšių iš atliekų pagamintoms žaliavoms, pvz., naudotam kepimo aliejui, biodegalų gamybai [3]. Tai daroma leidžiant šių rūšių žaliavas du kartus įskaičiuoti į atitinkamus tikslus [4].

2. Atsinaujinančiųjų išteklių energijos direktyvoje numatyta sukurti „savanoriškas sertifikavimo schemas“, kad būtų galima patikrinti, ar laikomasi direktyvoje nustatytų tvarumo kriterijų. [5] Savanoriškos schemas yra privatūs subjektai, kuriuos pripažįsta Europos Komisija arba ES valstybės narės [6]. Jie teikia Komisijai metines ataskaitas apie savo sertifikuotų žaliavų ir biodegalų gamybą ir importą. Ataskaitose pateikiama ši informacija: produkto rūšis, kilmės šalis, žaliava, kalendoriniai metai ir biodegalų bei žaliavų vertė tonomis. UCO yra viena iš minėtų pradinių žaliavų rūšių. [7]

3. Skundo pateikėjas paprašė Komisijos leisti visuomenei [8] susipažinti su „dokumentais, kuriuose pateikiama ši informacija: Visų naudotų kepimo aliejaus kilmės šalių sąrašas 2016, 2017, 2018 ir 2019 m. kartu su kiekvienai kilmės šaliai kiekvienais metais surinktų UCO žaliavų kiekiais, apie kuriuos pranešama Europos Komisijai pagal visas savanoriškas biodegalų tvarumo sertifikavimo schemas pagal Atsinaujinančiųjų išteklių energijos direktyvą“.

4. Komisija atsakė, kad, nors ji rinko tokius duomenis, ji neturėjo skundo pateikėjo prašymą atitinkančio dokumento. Konkrečiai, ji nurodė, kad nepateikė jokių dokumentų, kuriais būtų „išbraukta“ skundo pateikėjo prašoma informacija iš Komisijos turimų ataskaitų.

5. Tada skundo pateikėjas paprašė Komisijos peržiūrėti savo sprendimą [9]. Jis nurodė, kad jo prašomą informaciją Komisija turi lengvai prieinamu formatu, pvz., tekstine rinkmena, paprasta duomenų baze arba „Excel“ lapu, ir tam prireiks ne daugiau kaip kelių momentų ją nukopijuoti ir

pateikti jam. Jis teigė, kad visą prašomą informaciją Komisijai renka viena organizacija „Tarptautinis tvarumo ir anglies dioksido sertifikavimas“ (ISCC), kuri naudojo paprastą internetinę duomenų rinkimo sistemą. Jis pateikė nuorodą į ISCC interneto svetainę [10], kurioje nurodyta, kad pagal Atsinaujinančiųjų išteklių energijos direktyvą kiekviena pripažinta savanoriško sertifikavimo schema privalo kasmet siųsti Komisijai ataskaitą. Šioje ataskaitoje turi būti nurodyti pagal schemą praėjusiais kalendoriniais metais sertifikuotų tvirų medžiagų (žaliavų ir galutinių biodegalų) kiekiai. Kad įvykdytų šį teisinį reikalavimą, ISCC privalo rinkti duomenis iš ISCC sistemos naudotojų, kurie bet kuriuo metu buvo sertifikuoti 2020 m.

6. Negavus atsakymo, skundo pateikėjas kreipėsi į Ombudsmeną. Ombudsmenas pradėjo tyrimą, kaip Komisija nagrinėjo skundo pateikėjo prašymą. Tyrimo grupė surengė susitikimą su Komisija ir patikrino pagal savanoriškas schemas jai pateiktų ataskaitų pavyzdžius. Tada Komisija taip pat priėmė patvirtinamąjį sprendimą, kuriame patvirtino savo pradinę poziciją.

Ombudsmeno pasiūlymas dėl sprendimo

7. Po dokumentų patikrinimo Ombudsmenas patvirtino, kad Komisija turi išsamią informaciją apie kilmės šalis ir KCO kiekius, surinktus tais metais, kuriais skundo pateikėjas paprašė leisti susipažinti su dokumentais. Ji pažymėjo, kad Komisija neturi vieno dokumento, kuriame būtų visa prašoma informacija, tačiau ji yra išplatinta keliuose dokumentuose.

8. Kadangi skundo pateikėjas nurodė, kad suinteresuotas gauti atitinkamą informaciją, net jei ji nebuvo įtraukta į vieną dokumentą, ombudsmenas pateikė tokį sprendimo pasiūlymą [11] :

Komisija turėtų peržiūrėti turimus dokumentus, kuriuose nurodytos kilmės šalys ir atitinkami panaudoto kepimo aliejaus gamybos ir importo kiekiai skundo pateikėjo nurodytu laikotarpiu, siekiant juos atskleisti.

9. Ombudsmeno nuomone, būtent Komisija turi įvertinti, ar šiuose dokumentuose pateikta informacija yra apsaugota pagal ES taisyklės dėl galimybės visuomenei susipažinti su dokumentais ir todėl turėtų būti pašalinta. Vis dėlto Ombudsmenas nustatė, kad atsisakymo leisti susipažinti su dokumentais pagrindai turėtų būti aiškinami siaurai, nes duomenys apie UCO žaliavų kiekius turėtų būti laikomi informacija, susijusia su teršalų išmetimu į aplinką [12] .

10. Komisija nepritarė Ombudsmeno pasiūlymui dėl sprendimo.

11. Savo atsakyme Komisija pakartojo, kad ji neturi jokio skundo pateikėjo prašymą atitinkančio dokumento. Komisija neatskleidė dokumentų, kuriuose būtų nurodytos kilmės šalys, gamybos ir importo kiekiai, nes jie nebuvo įtraukti į pirminį prašymą. Be to, ji suprato, kad skundo pateikėjas neprašo leisti susipažinti su keliais dokumentais, kurių kiekviename buvo tik tam tikra informacija.

12. Komisija taip pat nurodė, kad neseniai paskelbė naują ataskaitą [13] dėl savanoriškų schemų veikimo, kurioje pateikiami duomenys apie panaudoto kepimo aliejaus, naudojamo

biodegalams gaminti, kilmę, taip pat duomenų vertinimas. Jei skundo pateikėjas mano, kad šioje ataskaitoje paskelbtų duomenų nepakanka, jis galėtų pateikti naują prašymą leisti susipažinti su ataskaitomis, kurias Komisijai pateikė savanoriškos schemos pagal Atsinaujinančiųjų išteklių energijos direktyvą.

13. Skundo pateikėjo nuomone, akivaizdu, kad Komisija turi jo prašymą atitinkančius dokumentus. Jis teigė, kad Komisija bet kuriuo proceso metu jam nepadėjo [14]. Vietoj to, ji nepagrįstai kelis kartus atidėlioja procesą, todėl jis laukė dokumentų daugiau nei vienerius metus ir keturis mėnesius. Skundo pateikėjas manė, kad Komisijos pasiūlymas pateikti naują prašymą suteikti prieigą yra nereikalingas ir užima daug laiko.

Ombudsmeno vertinimas po pasiūlymo dėl sprendimo

14. Ombudsmenė yra nusivylusi, kad Komisija atmetė jos pasiūlymą.

15. Komisija saugo skundo pateikėjo prašomus duomenis, nors ir ne viename dokumente.

16. Pirminiame atsakyme skundo pateikėjui Komisija apsiribojo tuo, ko neturėjo, t. y. vienu dokumentu, kuriame pateikta visa skundo pateikėjo pageidaujama informacija. Ji nepatvirtino, kokius dokumentus turėjo. Ji taip pat nepatvirtino, kad ji turi neapdorotus duomenis duomenų bazėje.

17. Tada skundo pateikėjas atsakė paaiškindamas, ko jis nori ir kur jį galima rasti (žr. šio sprendimo 5 punktą). Neginčijama, kad Komisija turi ataskaitas, kurias skundo pateikėjas nurodė atsakydamas į pirminę paraišką.

18. ES taisyklėse dėl galimybės visuomenei susipažinti su dokumentais nustatyta, kad jei prašymas nėra pakankamai tikslus, institucija paprašo pareiškėjo paaiškinti prašymą ir padeda pareiškėjui tai padaryti [15].

19. Šios nuostatos formuluotė reiškia, kad prašytojas turi teisę paaiškinti prašymą. Šioje nuostatoje taip pat numanoma, kad institucija privalo tinkamai atsižvelgti į galimus ieškovės paaiškinimus, pateiktus vykstant procedūrai.

20. Šiuo atveju skundo pateikėjas paaiškino, kokių dokumentų jam reikia Komisijai. Nors Komisija neprašė skundo pateikėjo pateikti paaiškinimų, jis pateikė Komisijai informaciją, kuri padėtų jai nustatyti šiuos dokumentus ir nustatyti jų buvimo vietą. Šiuose paaiškinimuose aiškiai nurodyti dokumentai, su kuriais skundo pateikėjas norėjo susipažinti.

21. Komisija savo kartotiniame atsakyme į šiuos paaiškinimus neatsižvelgė. Tai prieštarauja ES administracijai taikomiems patogumo piliečiams ir paslaugų teikimo principams.

22. Ombudsmenas pateikė pasiūlymą dėl sprendimo, kad Komisijai būtų suteikta dar viena galimybė išspręsti šią bylą, peržiūrint turimus dokumentus, kuriuose yra prašoma informacija.

Užuot pasinaudojusi galimybe užtikrinti skundo pateikėjo pagrindinę teisę susipažinti su dokumentais, Komisija tiesiog pakartojo, kad ji neturi jokio prašymą atitinkančio dokumento. Ombudsmenas gali tik manyti, kad Komisijos atsakymas rodo nenorą išspręsti šią bylą.

23. Dėl Komisijos pareiškimo, pateikto atsakyme į ombudsmeno pasiūlymą dėl sprendimo, kad skundo pateikėjas galėtų pateikti naują prašymą leisti susipažinti su savanoriškomis schemomis pateiktais pranešimais, Ombudsmenas primena, kad skundo pateikėjas savo pirminį prašymą pateikė 2020 m. balandžio mėn. Komisijai būtų buvę naudingiau įsitraukti į pasiūlymą dėl sprendimo, o ne paraginti skundo pateikėją pateikti naują prašymą.

24. Skundo pateikėjo nurodyta priežastis, dėl kurios prašoma susipažinti su prašoma informacija, buvo susijusi su galimo sukčiavimo UCO sektoriuje stebėseną. Ombudsmenas mano, kad šių dokumentų atskleidimas atitiktų viešąjį interesą ir galėtų padėti Komisijai atlikti stebėseną. Tai ypač svarbu atsižvelgiant į pastaraisiais metais iškeltus visuomenės susirūpinimą dėl ES vykdomo UCO importo ir jo poveikio aplinkai.

25. Todėl ombudsmenas mano, kad tai, jog Komisija nebendradarbiavo su skundo pateikėju ir neatsižvelgė į jo paaiškinimus dėl dokumentų, su kuriais jis norėjo susipažinti, yra netinkamas administravimas.

26. Ombudsmenė ragina Komisiją dar kartą, siekiant parodyti savo įsipareigojimą užtikrinti visapusišką visuomenės teisę susipažinti su dokumentais ir patogumo piliečiams bei paslaugų teikimo principų įgyvendinimą, peržiūrėti atitinkamus dokumentus, siekiant juos atskleisti.

Rekomendacija

Remdamasis šio skundo tyrimu, ombudsmenas pateikia Europos Komisijai šią rekomendaciją:

Europos Komisija, atsižvelgdama į jo paaiškinimus, turėtų bendradarbiauti su skundo pateikėju ir peržiūrėti jos turimus dokumentus, kuriuose nurodytos kilmės šalys ir atitinkami panaudoto kepimo aliejaus gamybos ir importo kiekiai skundo pateikėjo nurodytu laikotarpiu, siekiant juos atskleisti.

Europos Komisija ir skundo pateikėjas bus informuoti apie šią rekomendaciją. Pagal Europos ombudsmeno statuto 4 straipsnio 2 dalį Europos Komisija iki **2022 m. vasario 4 d.** nusiunčia išsamią nuomonę.

Emily O'Reilly Europos ombudsmenė

Strasbūras, 2021 11 08

[1] Galima rasti adresu

https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.L_.2021.253.01.0001.01.ENG&toc=OJ%3AL%3
[Nuoroda].

[2] Direktyva 2009/28/EB dėl skatinimo naudoti atsinaujinančių išteklių energiją, kurią galima rasti adresu

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A02009L0028-20151005>
[Nuoroda].

[3] Direktyvos 2009/28/EB 17 straipsnis.

[4] Žr. Direktyvos 2009/28/EB IX priedą.

[5] Direktyvos 2009/28/EB 18 straipsnis, taip pat žr.

https://ec.europa.eu/energy/topics/renewableenergy/biofuels/voluntary-schemes_en [Nuoroda].

[6] Direktyvos 2009/28/EB 18 straipsnis.

[7] Žr.

https://ec.europa.eu/energy/topics/renewable-energy/biofuels/voluntary-schemes_en#documents
[Nuoroda].

[8] Pagal Reglamentą 1049/2001 dėl galimybės visuomenei susipažinti su Europos Parlamentu, Taryba ir Komisija

dokumentai, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex:32001R1049> [Nuoroda].

[9] Jis pateikė „pakartotinę paraišką“ pagal Reglamento 1049/2001 7 straipsnio 2 dalį.

[10] <https://www.iscc-system.org/> [Nuoroda].

[11] Daugiau informacijos apie skundo aplinkybes, šalių argumentus ir ombudsmeno tyrimą žr. visą ombudsmeno pasiūlymo dėl sprendimo tekstą, kurį galima rasti adresu

<https://www.ombudsman.europa.eu/en/doc/correspondence/en/145658> [Nuoroda].

[12] Reglamento Nr. 1367/2006 dėl Orhuso konvencijos dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimant sprendimus ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais nuostatų taikymo Bendrijos institucijoms ir organams 6 straipsnis,

<http://data.europa.eu/eli/reg/2006/1367/oj> [Nuoroda].

[13]

<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/86eb1ce8-11b5-11eb-9a54-01aa75ed71a1>
[Nuoroda].

[14] Pagal Reglamento 1049/2001 6 straipsnio 2 dalį.

[15] Reglamento Nr. 1049/2001 6 straipsnio 2 dalis.